

Mladá veda

Young Science

Špeciálne vydanie

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 1 (špeciálne vydanie), ročník 6., vydané v januári 2018

ISSN 1339-3189

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Floriánova brána v Prešove. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

doc. Ing. Peter Adamišin, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

REDAKCIA

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

Mgr. Martin Hajduk (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

HODNOCENÍ LIDSKÉHO KAPITÁLU OČIMA ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ V RÁMCI STUDIJNÍHO PROGRAMU ERASMUS

MEASUREMENT OF HUMAN CAPITAL WITH THE VIEW OF STUDENTS WITHIN
THE FRAMEWORK OF THE ERASMUS PLUS STUDY PROGRAM

Iveta Kmecová¹

Iveta Kmecová působí jako odborný asistent na Katedře managementu na Vysoké škole technické a ekonomické v Českých Budějovicích v České republice. Ve svém výzkumu se věnuje problematice analýzy investic do lidského kapitálu.

Iveta Kmecová works as a specialist assistant at the Department of Management at The Institute of Technology and Business in České Budějovice in the Czech Republic. Her research is devoted to analysis of investment in human capital.

Abstract

The aim of this study is to explore the issue of investing in human capital. The theoretical part of the paper clarifies the concepts of human capital, human capital management, and outlines the measurement of human capital. The application part of the paper deals with the evaluation of the results obtained from the survey, which focused on the analysis of investments in education and personal development. Respondents of the survey were foreign students who attended a study stay at the VŠTE within the framework of the Erasmus plus study program.

Key words: human capital, investment, education, health

Abstrakt

Cílem této studie, je přiblížit problematiku investic do lidského kapitálu. Teoretická část příspěvku objasňuje pojmy lidský kapitál, řízení lidského kapitálu a načrtá měření lidského kapitálu. Aplikační část příspěvku, se zabývá hodnocením výsledků získaných z průzkumu, který byl zaměřen na analýzu investic do vzdělávání a osobního rozvoje. Respondenty průzkumu byly zahraniční studenti, kteří na VŠTE absolvovali studijní pobyt v rámci studijního programu Erasmus plus.

Klíčová slova: lidský kapitál, investice, vzdělávání, zdraví

¹ Adresa pracoviště: Ing. Iveta Kmecová, PhD., The Institute of Technology and Business in České Budějovice, Okružní 517/10, 370 01 České Budějovice, ČR
E-mail: kmecova@mail.vstecb.cz

Úvod

V předmětném příspěvku, autorka předkládá výsledky z průzkumu zaměřeného na analýzu investic do lidského kapitálu. S pomocí dotazníkové metody, jsou ověřovány předem formulované dva výzkumné problémy. Cílem příspěvku je prezentovat výsledky z analýzy názorů a postojů studentů na analýzu investic do vzdělávání a osobního rozvoje. Cílem průzkumu je zjištění, co studenti preferují víc - investice do vzdělávání nebo investice do svého zdraví. Dílčím cílem je zjistit, kolik finančních prostředků jsou ochotni investovat do vzdělávání za jeden semestr.

Lidský kapitál

Lidský kapitál chápeme jako schopnosti a dovednosti člověka (Kmecová 2016, s. 192; Radu a Radu 2015), které se vytvářejí po celý život. Jeho nejpodstatnějším faktorem je čas. V průběhu let se lidský kapitál utváří nejen v rodině, ale také dalším učním, které je často spojené s profesním životem, a v neposlední řadě také v rámci celoživotního vzdělávání. Podle (Vojtovič 2011, s. 142), vytvářet lidský kapitál, znamená pracovat s každým člověkem, vychovávat ho a vzdělávat. Je to oblast, v níž se ekonomie setkává s psychologií, sociologií, pedagogikou a dalšími vědami zabývajícími se člověkem. Dle autorů (Bakoš, Binek, Póč 2006), lidský kapitál je zásoba znalostí a dovedností ztělesněná v pracovní síle, jež je výsledkem vzdělání a práce a pracovní sílu zhodnocuje. Oblasti řízení lidských zdrojů, se věnují studie (Shao, Feng, Hu 2017; Ajay a Jeppe 2013; Dimitrov 2015) a další. Autoři (Caha et al. 2017; Šikýř 2014; Kocianová 2012) zdůrazňují, že lidské zdroje jsou nejvzácnějším zdrojem v organizaci a řízení lidských zdrojů, se považuje za nejdůležitější oblast řízení v organizaci. Řízení lidských zdrojů, je v obecné rovině definováno (Caha et al., 2017, s. 3): jako strategický a logicky promyšlený přístup k řízení toho nejcennějšího, co organizace mají – lidí, kteří v organizaci pracují a kteří individuálně i kolektivně přispívají k dosažení cílů organizace.

Lidský kapitál je možné měřit. Měřením lidského kapitálu se zabírají mnozí autoři. Autor Biswajit (2016), ve své studii zmiňuje, že investice do lidského kapitálu a zaměstnanost, přispívají ke zvýšení ekonomického růstu. Například Armstrong (2007, s. 54), opisuje měření lidského kapitálu jako něco, co se týká hledání vazeb, korelací a v ideálních případech příčinných souvislostí mezi různými soubory údajů o lidských zdrojích, a to za použití statistických metod. Dále uvádí, hlavní složky údajů, které se používají pro měření lidského kapitálu, jako jsou: základní údaje o pracovních silách (demografické údaje); údaje o rozvoji lidí a výkonu (plány vzdělávání, programy rozvoje); údaje o názorech a postojích (pohovory, šetření postojů, diskusní skupiny); údaje o výkonu (finanční, zákaznické a provozní) a nefinanční proměnné, jako například kvalita podnikové strategie, důvěryhodnost a spolehlivost manažerů, inovace, vedení výzkumu, odbornost manažerů apod.

Lidský kapitál silně souvisí s výkonem. Je nezbytné, aby vedení firem a manažeři na všech úrovních řízení investovali do vzdělávacích programů, které pomáhají ke zvyšování a udržení stálého lidského kapitálu. Investice do kvalitního lidského kapitálu, zaručují lepší výkon na úrovni celého podniku.

Cíl a metodika

Průzkum se realizoval v listopadu 2017 na VŠTE v Českých Budějovicích. Průzkumný vzorek tvořili zahraniční studenti, kteří na VŠTE pobývali na studijním pobytu v rámci programu Erasmus plus. Konkrétně, průzkumu se zúčastnili studenti ze zemí: Španělsko, Turecko, Čína, Korea, Polsko, Rusko, v celkovém počtu 22 studentů.

Jako výzkumná metoda byla zvolena metoda dotazování. Dotazník byl stručný, plně anonymní. Obsahoval 5 uzavřených otázek. Autorka v tomto příspěvku zaměřuje pozornost na vyhodnocení 3 otázek. Pro ověření prvního z výzkumných problémů byly využity statistické charakteristiky souboru dat.

Cíl průzkumu – ověření 2 výzkumných problémů:

1. Zjistit, co preferují zahraniční studenti, (studující v rámci programu Erasmus na VŠTE), více: investici do vzdělávání nebo investici do zdraví.

2. Zjistit názory zahraničních studentů (studujících v rámci programu Erasmus na VŠTE), kolik peněz jsou ochotni investovat do svého vzdělávání za semestr.

Na vyřešení výzkumného problému 1, autorka použila statistické charakteristiky naměřených četností. Kvantitativní výzkum a statistické charakteristiky, popsalo mnoho autorů. Například: Chráška (2007), Gaur A.S. & Gaur S.S.(2009) a další. Statistické charakteristiky, jak uvádí výše uvedení autoři známe:

Aritmetický průměr je součtem všech hodnot vydělených jejich počtem.

Modus náhodné veličiny je hodnota, která se v daném statistickém souboru vyskytuje nejčastěji.

Medián je hodnota, jež dělí řadu vzestupně seřazených výsledků na dvě stejně početné poloviny.

Rozptyl je definován jako střední hodnota kvadrátů odchylek od střední hodnoty (aritmetického průměru). Rozptyl vypočteme podle vzorce

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2, \quad (1)$$

kde N je počet prvků souboru (počet respondentů), x_i jsou hodnoty, kterých může náhodná veličina nabývat, $\bar{x}$ aritmetický průměr.

Odchylku od střední hodnoty (aritmetického průměru), která má rozměr stejný jako náhodná veličina, zachycuje směrodatná odchylka $\sigma = \sqrt{\sigma^2}$.

Výsledky

Na ilustraci předkládám částečné výsledky z průzkumu, ve kterém byli respondenty – zahraniční studenti, kteří na VŠTE absolvovali studijní pobyt v ZS 2017, v rámci studijního programu Erasmus plus.

Otázka 1 : *Vnímáte školu (vzdělávání celkové, jako i jazykové kurzy, počítačové kurzy, technické kurzy, rekvalifikační kurzy,...) jako investici do lidského kapitálu?*

Vyjádření názorů respondentů – studentů ze zahraničí, ve vztahu k otázce 1, zobrazuje Table 1.

Otázka 2 : *Vnímáte Vaše zdraví (sport, turistika, zájmové aktivity, fyzický vzhled) jako investici do lidského kapitálu?*

Vyjádření Názory respondentů- zahraničních studentů, ve vztahu k otázce 2, jsou uvedeny rovněž v Table 1.

Škála	1	2	3	4	5
Vzdělávání	9	4	6	2	1
Zdraví	11	5	6	0	0

Table 1 - Názory studentů studujících v rámci studijního programu Erasmus, na VŠTE v Českých Budějovicích, na investici do svého vzdělávání a zdraví (celkově 22 respondentů)

Source: vlastní průzkum

Table 1, znázorňuje, vyjádření názorů respondentů, jak vnímají vzdělávání nebo zdraví, jako investici do lidského kapitálu (co upřednostňují víc).

Škála	Aritmetický průměr	Modus	Medián	Rozptyl	Směrodatná odchylka
Vzdělávání	2,18	1	2	1,42	1,19
Zdraví	1,77	1	1,5	0,72	0,85

Table 2: Statistické charakteristiky – Investice do lidského kapitálu: vzdělávání, zdraví (celkově 22 respondentů)

Source: vlastní průzkum

Table 2, zobrazuje statistické charakteristiky z četností investic do vzdělávání a zdraví studentů studijního programu Erasmus, na VŠTE v Českých Budějovicích, uvedených, viz Table 1.

Otázka 3 : *Kolik peněz byste byli ochotni investovat do svého vzdělávání za jeden semestr (studium na vysoké škole, jazykové kurzy, počítačové kurzy, rekvalifikační kurzy, kurzy celoživotního vzdělávání,...)?*

Počet studentů	Suma
a) 1	méně než 5000 CZK (200 EUR)
b) 4	5000 – 15000 CZK (200-600 EUR)
c) 11	15000 – 30000 CZK (600 -1200 EUR)
d) 6	30000 CZK a více (1200 EUR a více)

Table 3: Vyjádření názorů respondentů - studentů studujících v rámci programu Erasmus na VŠTE v Českých Budějovicích, kolik peněz jsou ochotní investovat na vzdělávání za semestr

Source: vlastní průzkum

Z Table 3, jsou uvedeny názory studentů, kteří byli na studijním pobytu v rámci studijního programu Erasmus na VŠTE, kolik peněz jsou ochotni investovat do svého vzdělávání za jeden semestr.

Diskuze

Cílem diskuze, je interpretovat výsledky z průzkumu, který byl zaměřen na analýzu investic do vzdělávání a osobního rozvoje. Hodnocení probíhalo s pomocí 5 - ti stupňové škály, kde 1 vždy, 2 velmi často, 3 někdy, 4 velmi výjimečně, 5 nikdy/vůbec.

Otázka 1 (Investice do školy/vzdělávání): Výsledky ukazují (Table 1), že až 9 studentů (40,91 %), z celkového počtu 22 studentů, vždy upřednostňuje investici do svého rozvoje/vzdělávání. Tyto studenti, označili škálu 1. Jenom 1 student (4,55 %), se vyjádřil, že nikdy nepreferuje investici do vzdělávání. Zakroužkoval škálu 5.

Otázka 2 (Investice zdraví): Průzkum dále potvrdil, rovněž Table 1, že 50 % respondentů, vždy upřednostní investici do zdraví. Škálu 1, označilo 11 studentů. Tyto studenti, i dbají o své zdraví. Škálu 4 (velmi výjimečně) a škálu 5 (nikdy), neuvedl ani jeden student.

Pro ověření prvního z výzkumných problémů (otázka 1 a 2), byly využity statistické charakteristiky souboru dat. Z Table 2, je zřejmé, že zahraniční studenti, kteří byli na studijním pobytu na VŠTE, víc upřednostňují investici do svého zdraví. Toto tvrzení prokázala i nižší hodnota při statistické charakteristice aritmetický průměr (1,77). Podrobné výsledky, vztahující se k výzkumnému problému 1 a k otázkám 1 a 2, zachycují Table 1 a Table 2.

Otázka 3 (Finanční investice do vzdělávání za semestr): Table 3, zobrazuje, že 11 studentů (50 %), by investovalo do vzdělávání za semestr, sumu 15000 – 30000 CZK (600 - 1200 EUR). Dokonce největší sumu 30000 CZK a více (1200 EUR a více), označilo 6 studentů (27,27 %). Z tohoto počtu, 4 studenti byli ze Španělska a 2 studenti z Turecka. Na druhé straně, nejméně za studium, sumu méně než 5000 CZK (200 EUR), označil jenom jeden student.

Závěr

Předmětný průzkum probíhal v listopadu 2017 na VŠTE v Českých Budějovicích, se zahraničními studenty, kteří na VŠTE byli na studijním pobytu jeden semestr. Předmětný příspěvek, obsahoval výsledky, které se vztahovali ke dvěma výzkumným problémům. Pozornost byla zaměřena na zjištění skutečností, co více preferují zahraniční studenti v životě, jestli preferují víc investici do svého rozvoje nebo investici do svého zdraví.

První výzkumný problém, byl zaměřen na zjištění co zahraniční studenti, kteří byli v ZS 2017 na VŠTE na studijním pobytu, preferují více: investici do vzdělávání nebo investici do zdraví. Po komparaci výsledků, lze konstatovat, že tyto konkrétní studenti preferují více investici do zdraví před investici do vzdělávání.

Druhý výzkumný problém, bylo zjistit, kolik peněz jsou ochotni investovat do svého vzdělávání za semestr. Průzkum na VŠTE potvrdil, že nejvíc zahraničních studentů, kteří byli na studijním pobytu v rámci Erasmu, je názoru, že by byli ochotni investovat za semestr sumu 15000 – 30000 CZK (600 -1200 EUR).

Na základě získaných dat, můžu konstatovat, že výsledky průzkumu ukázaly, že většina studentů 16 (škála 1 a 2 spolu, viz Table1), preferují víc investici do zdraví. Investici do vzdělávání preferuje 13 studentů (škála 1 a 2 spolu, viz Table 1). Toto tvrzení prokázala i nižší hodnota aritmetického průměru, konkrétně 1,77 (viz Table 2). Průzkum potvrdil, že

nejvíc finančních prostředků do vzdělávání za semestr, jsou ochotni dát španělští a turečtí studenti (viz Table 3).

Výzkumné šetření si kladlo za cíl zjistit informace o tom, co si zahraniční studenti myslí o investicích do lidského kapitálu, a to prostřednictvím dotazníků. Nejpodstatnější rozdíly, na základě výsledků výzkumného šetření, jsem shledala v přístupu studentů k tomu, kolik jsou ochotni investovat do svého vzdělávání za semestr.

Co na závěr? Lidský kapitál silně souvisí s výkonem. Je nezbytné, aby manažeři na všech úrovních řízení investovali do vzdělávacích programů, které pomáhají ke zvyšování a udržení stálého lidského kapitálu. Investice do kvalitního lidského kapitálu, zaručují lepší výkon na úrovni celého podniku. Avšak rovněž je důležité, aby každý jednotlivec se řídil myšlenkou celoživotního vzdělávání a dokázal investovat čas i finanční prostředky do svého rozvoje.

*Tento článok odporúčal na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda
Ing. Ján Majerník, PhD.*

Použitá literatura

1. AJAY, K. J. a JEPPE, H. J. (2013) *Knowledge management practices in a public sector organisation: the role of leaders cognitives styles*. Journal of the academy of marketing science. 17(3), pp. 349-351. Dostupné z: <http://www.emeraldinsight.com.ezproxy.techlib.cz/doi/full/10.1108/JKM-11-2012-0358>. WoS
2. ARMSTRONG, M.. 2007. *Řízení lidských zdrojů: Nejnovější trendy a postupy*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-1407-3.
3. BAKOŠ, E., BINEK, J. a D. PÓČ. 2006. *Lidské zdroje*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 80-7380-013-6.
4. BISWAJIT, M. 2016. *Investment in Human Capital and Economic Growth in Singapore*. Global Business Review. 2016. ISSN 0972-1509.
5. CAHA, Z. et al. 2017. Petra Pártlová, Jarmila Straková, Ján Urban, Jan Váchal a Marek Vokoun. *Management lidských zdrojů*. České Budějovice. Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích. ISBN 978-3-942303-52-1. EAN 9783942303521.
6. DIMITROV, D. 2015. *Leadership in a humane organisation*. European journal of training and development, 39(2), pp. 124-125. Dostupné z: <http://www.emeraldinsight.com.ezproxy.techlib.cz/doi/full/10.1108/EJTD-07-2014-0051> SCOPUS
7. GAUR A.S A S.S. GAUR. 2009. *Statistical Methods for Practice and Research: A Guide to Data Analysis Using SPSS*, SAGE PUBLICATIONS INDIA PVT LTD, ISBN: 9788132101000.
8. CHRÁSKA, M. 2007. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha. Grada. ISBN 978-80-247-1369-4.
9. KOCIANOVÁ, R. 2012. *Personální řízení: východiska a vývoj*. 2. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada: ISBN 978-80-247-3269-5.
10. KMECOVÁ, Iveta. 2016. *Analýza investic do lidského kapitálu*. In Jihočeský kraj v globální ekonomice. 1. vydání. Praha: SETOUTBOOKS.CZ, 2016. s. 192-196, 5 s. ISBN 978-80-86277-82-0.
11. RADU, C. a L. RADU. 2015. Human resources in the economic crisis. In: Computational Methods in Social Sciences [online]. 1 (3), 82-88. [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://cmss.univnt.ro/wpcontent/uploads/vol/split/vol III issue I/CMSS vol III issue 1 art.008.pdf> SCOPUS
12. SHAO, Z., FENG, Y. a Q. HU. 2017. Impact of top management leadership styles on ERP assimilation and the role of organizational learning. ScienceDirect-Information and management, 54(7), pp. 372-378. Dostupné z:

<http://www.sciencedirect.com.ezproxy.techlib.cz/science/article/pii/S0378720617300435?via%3Dihub>

WoS

13. ŠIKÝŘ, M. 2014. Řízení lidských zdrojů. Praha: Vysoká škola finanční a správní. ISBN 978-80-247-5212-9.
14. VOJTOVIČ, S. 2011. *Koncepce personálního řízení a řízení lidských zdrojů*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3948-9